

ZŁOTE ZASADY FIDIC

PIERWSZE WYDANIE 2019

Fédération Internationale des Ingénieurs-Conseils
International Federation of Consulting Engineers
Internationale Vereinigung Beratender Ingenieure
Federación Internacional de Ingenieros Consultores

FIDIC jest francuskim akronimem Międzynarodowej Federacji Inżynierów-Konsultantów.

FIDIC została założona w 1913 r. przez trzy krajowe stowarzyszenia inżynierów konsultantów w Europie. Celem utworzenia federacji było powszechne promowanie interesów zawodowych Stowarzyszeń Członkowskich i rozpowszechnianie informacji interesujących członków stowarzyszeń członkowskich. Dzisiaj członkami FIDIC są organizacje z około 90 krajów ze wszystkich części Świata, a Federacja obejmuje większość inżynierów konsultantów prowadzących własną działalność.

FIDIC jest odpowiedzialna za promowanie i wdrażanie strategicznych celów branży inżynierii konsultingowej w imieniu Stowarzyszeń Członkowskich. Jego strategiczne cele to: reprezentowanie na całym świecie większości firm świadczących oparte na technologii usługi intelektualne dla budownictwa i środowiska naturalnego, pomaganie członkom w kwestiach związanych z prowadzeniem biznesu, zdefiniowanie i aktywne promowanie zgodności z kodeksem etycznym, wzmacnianie wizerunku inżynierów konsultantów jako liderów i twórców bogactwa w społeczeństwie, promowanie zaangażowania na rzecz zrównoważonego środowiskowego, wspieranie i promowanie młodych profesjonalistów jako przyszłych liderów.

FIDIC organizuje seminaria, konferencje i inne imprezy dla realizacji swoich celów: utrzymania wysokiego poziomu etycznego i zawodowego, wymiany poglądów i informacji, dyskusji nad problemami stanowiącymi przedmiot wspólnego zainteresowania Stowarzyszeń Członkowskich i przedstawicieli międzynarodowych instytucji finansowych oraz rozwoju działalności inżynierów konsultantów w krajach rozwijających się.

Członkowie FIDIC popierają statut FIDIC i oświadczenie w zakresie polityki oraz przestrzegają Kodeksu Etyki FIDIC, który wymaga kompetencji zawodowych, bezstronnego doradztwa oraz otwartej i uczciwej konkurencji.

FIDIC, w ramach realizacji swoich celów, publikuje międzynarodowe standardowe wzory umów na roboty budowlane (Krótka Forma Umowy, Budowa, Urządzenia i Budowa z Projektowaniem, Pod Klucz/Projektowanie, Budowa i Obsługa) oraz inne umowy (dla zamawiających, konsultantów, podwykonawców, wspólnych przedsięwzięć oraz przedstawicieli) wraz z powiązanymi materiałami, takimi jak standardowe formularze dla procedury prekwalfikacji.

FIDIC publikuje również dokumenty dotyczące praktyk biznesowych, takie jak oświadczenia w zakresie polityki, dokumenty stanowiskowe, przewodniki, wytyczne, podręczniki szkoleniowe i zestawy materiałów szkoleniowych w obszarach systemów zarządzania (zarządzanie jakością, zarządzanie ryzykiem, zarządzanie integralnością, zarządzanie zrównoważonym rozwojem) i procesy biznesowe (wybór konsultanta, wybór oparty na jakości, ofertowanie, procedura przetargowa, ubezpieczenia, odpowiedzialność, transfer technologii, budowanie potencjału, definicja usług).

FIDIC organizuje bogaty program seminariów, konferencji, warsztatów budowania potencjału i szkoleń.

FIDIC ma na celu utrzymywanie wysokich standardów etycznych i zawodowych w całej branży konsultingu inżynierskiego poprzez wymianę poglądów i informacji, z dyskusją na temat problemów będących we wspólnym zainteresowaniu Stowarzyszeń Członkowskich oraz przedstawicieli wielostronnych banków rozwoju i innych międzynarodowych instytucji finansowych.

Publikacje FIDIC oraz szczegóły dotyczące szkoleń i konferencji dostępne są w Sekretariacie w Genewie w Szwajcarii. Konkretnie działania są wyszczególnione w rocznym biznesplanie, a strona internetowa FIDIC, www.FIDIC.org, dostarcza obszernych informacji ogólnych.

Wydawca:
Fédération Internationale des Ingénieurs-Conseils (FIDIC)
World Trade Center II
P.O. Box 311
1215 Geneva 15
Szwajcaria
phone: +41 22 799 49 00
fax: +41 22 799 49 01
e-mail: fidic@fidic.org
www.fidic.org

© Copyright
FIDIC 2019

Wszelkie prawa
zastrzeżone.
Żadna część tej publikacji
nie może być kopiowana
lub przetwarzana
w jakiegokolwiek formie lub
w jakikolwiek sposób bez
zezwolenia wydawcy.

FIDIC jest jedynym właścicielem praw autorskich do publikacji FIDIC, które są chronione Konwencją berneńską o ochronie dzieł literackich i artystycznych, konwencjami międzynarodowymi, takimi jak TRIPS i traktatem WIPO o prawie autorskim i krajowymi prawami własności intelektualnej. Żadna część publikacji FIDIC nie może być powielana, tłumaczona, dostosowywana, przechowywana w systemie wyszukiwania lub komunikowana, w jakiegokolwiek formie lub w jakikolwiek sposób, mechanicznie, elektronicznie, magnetycznie, poprzez fotokopiowanie, nagrywanie lub w inny sposób, bez uprzedniej pisemnej zgody FIDIC. Wersja w języku angielskim jest uznawana przez FIDIC za oficjalny i autentyczny tekst do celów tłumaczenia.

WARUNKI

Szerokie upowszechnienie, przyjęcie i wykorzystywanie publikacji FIDIC i ich tłumaczeń stanowią ważne środkami do wypełnienia misji FIDIC i dlatego są one aktywnie promowane przez FIDIC. Sprzedaż publikacji FIDIC i ich tłumaczeń jest ważnym źródłem przychodów dla FIDIC i jego Stowarzyszeń Członkowskich. Tworzy zasoby do świadczenia szerokiej gamy usług spełniających potrzeby biznesowe firm członkowskich. Wszystkie etapy, począwszy od wstępnych wersji publikacji, często wymagają znacznych wysiłków i wydatków.

FIDIC regularnie aktualizuje i wydaje publikacje, aby użytkownicy mogli czerpać korzyści z aktualnego stanu wiedzy. Dostarczając publikacje, FIDIC nie przyznaje żadnych praw własności intelektualnej. Zakup lub dostawa publikacji FIDIC, w tym formularzy do wypełnienia przez nabywcę lub uprawnionego użytkownika, w żadnym wypadku nie wiąże się z przyznaniem praw autorskich.

Użytkownicy opierają się na zawartości publikacji FIDIC, w szczególności warunków kontraktu i umów FIDIC, zawierając ważne transakcje biznesowe. Wykorzystanie autentycznych publikacji jest zatem niezbędne dla ochrony ich interesów. FIDIC zniechęca do modyfikacji swoich publikacji i tylko w wyjątkowych okolicznościach może zezwolić na modyfikację, reprodukcję lub włączenie w inne treści. Prośba o zezwolenie na cytowanie, włączanie, reprodukcję lub kopiowanie całości lub części publikacji FIDIC powinna być skierowana do Sekretariatu FIDIC, który podejmie decyzje w zakresie odpowiednich warunków takiego zezwolenia.

Licencja na przygotowanie zmodyfikowanej lub dostosowanej publikacji zostanie uzgodniona pod pewnymi warunkami. W szczególności zmodyfikowana lub dostosowana publikacja musi mieć charakter wewnętrzny i nie powinna być publikowana ani rozpowszechniana w celach komercyjnych.

W przypadku kontraktów i umów FIDIC, FIDIC ma na celu zapewnienie zrównoważonych i sprawiedliwych warunków zamówienia poprzez zapewnienie integralności swoich publikacji. Nabywcy lub autoryzowanemu użytkownikowi warunków kontraktu lub umowy FIDIC przysługuje w związku z tym prawo do:

- wykonania jednej kopii zakupionego dokumentu do użytku osobistego i prywatnego,
- włączenia do innych dokumentów (lub plików elektronicznych) oryginalnego drukowanego dokumentu (lub pliku elektronicznego) lub stron wydrukowanych z pliku elektronicznego dostarczonego przez FIDIC w tym celu,
- sporządzenia i rozpowszechniania wewnętrznie lub między partnerami Warunków Szczególnych jasno oznaczonych jako takie lub ich równoważnika, z wykorzystaniem tekstu zawartego w publikacji FIDIC specjalnie do tego celu,
- powielania, kompletowania i rozpowszechniania wewnętrznie lub między partnerami formularzy, zarówno w formie drukowanej, jak i elektronicznej, w celu ich wypełnienia przez nabywcę lub użytkownika.

WYŁĄCZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI

Podczas gdy FIDIC dąży do tego, aby jej publikacje były przejawem najlepszych praktyk biznesowych, Federacja nie przyjmuje ani nie ponosi żadnej odpowiedzialności za jakiegokolwiek zdarzenia lub ich konsekwencje wynikające z korzystania z jej publikacji. Publikacje FIDIC są dostarczane „takie, jakie są”, bez jakiegokolwiek gwarancji, wyraźnej lub dorozumianej, w tym między innymi bez gwarancji przydatności handlowej, przydatności do określonego celu i nienaruszalności. Publikacje FIDIC nie są wyczerpujące i mają jedynie zapewnić ogólne wytyczne. Nie należy polegać na nich w konkretnej sytuacji lub kwestii. W stosownych przypadkach należy uzyskać profesjonalną poradę prawną, w szczególności przed zawarciem lub rozwiązaniem umowy.

SPIS TREŚCI

1	DEFINICJE	5
2	WSTĘP	6
3	OGÓLNE KWESTIE DOTYCZĄCE ZZ	7
4	ZŁOTE ZASADY FIDIC	8
4.1	ZZ1	8
4.2	ZZ2	8
4.3	ZZ3	9
4.4	ZZ4	9
4.5	ZZ5	10
5	POWODY ZASTOSOWANIA ZZ	11
5.1	ZZ1	11
5.2	ZZ2	11
5.3	ZZ3	11
5.4	ZZ4	12
5.5	ZZ5	12
6	WYTYCZNE w ZAKRESIE FORMUŁOWANIA WS	13
7	GRUPA ZADANIOWA FIDIC TG15	14

1 DEFINICJE

Pojęcia pisane wielką literą, które nie zostały inaczej zdefiniowane, mają takie samo znaczenie, jak nadane im w Kontraktach FIDIC.

Uczestnicy Kontraktu	Wszystkie osoby, o których mowa w Kontrakcie FIDIC, w tym Wykonawca, Zamawiający, Inżynier, Przedstawiciel Zamawiającego, Komisja Rozjemstwa w Sporach, Podwykonawcy itd. (Pojęcie to jest stosowane wyłącznie dla celów niniejszego dokumentu, nie jest ono stosowane w przywoływanych wzorach kontraktów FIDIC.)
KUSiR	Komisja Unikania Sporów i Rozjemstwa.
KRS	Komisja Rozjemstwa w Sporach.
Kontrakty FIDIC	Kontrakty FIDIC o roboty budowlane.
Złote Zasady FIDIC	Zasadnicze funkcje Kontraktu FIDIC, dzięki którym rozkład ryzyka/alokacja korzyści jest uczciwa i zrównoważona.
WO	Warunki Ogólne kontraktów FIDIC dla robót (nie umów FIDIC dla usług).
ZZ	Złote Zasady FIDIC.
WS	Warunki Szczególne.
Różowa Książka	Warunki Kontraktu na budowę, Wersja ujednoczona MDB, dla robót budowlanych i inżynierskich projektowanych przez Zamawiającego, trzecie wydanie 2010.
Czerwona Książka	Warunki Kontraktu FIDIC na budowę dla robót budowlanych i inżynierskich projektowanych przez zamawiającego, pierwsze wydanie 1999 lub drugie wydanie 2017.
Srebrna Książka	Warunki Kontraktu na realizację EPC/pod-klucz, pierwsze wydanie 1999 lub drugie wydanie 2017.
Żółta Książka	Warunki Kontraktu na Urządzenia i Budowę z Projektowaniem dla robót elektrycznych i mechanicznych oraz robót inżynierskich i budowlanych projektowanych przez Wykonawcę, pierwsze wydanie 1999 lub drugie wydanie 2017.

2 WSTĘP

FIDIC publikuje Warunki Ogólne (WO) Kontraktu, które są powszechnie stosowane w przypadku międzynarodowych kontraktów na budowę. Mogą być one stosowane w każdej jurysdykcji.

Marka FIDIC to, między innymi, sprawiedliwe, wyważone i uznane wzory kontraktów oraz umów na roboty inżynierskie i budowlane. WO FIDIC oparto na uczciwym i zrównoważonym rozkładzie ryzyka/alokacji korzyści między Zamawiającym a Wykonawcą. Powszechnie uważa się, że warunki te zapewniają odpowiednią równowagę pomiędzy racjonalnymi oczekiwaniami umawiających się stron. Jednocześnie, umowa będąca Kontraktem FIDIC posiada faktyczną wartość komercyjną zarówno dla Zamawiającego, jak i Wykonawcy, tak na etapie przetargowym, jak i na etapie podpisywania Kontraktu.

Coraz częściej FIDIC ma do czynienia z przypadkami stosowania „kontraktów FIDIC”, w których dokonuje się istotnych zmian Warunków Ogólnych poprzez zastąpienie, zmianę lub pominięcie fragmentu tekstu WO w ramach Warunków Szczególnych (WS).

Niedawno stwierdzono, że wprowadzane zastąpienia i zmiany są znaczne i są dokonywane w takim zakresie, że ostateczna wersja kontraktu nie reprezentuje już zasad FIDIC, narażając tym samym reputację „marki FIDIC” i wprowadzając w błąd oferentów i ogół społeczeństwa.

Na wniosek FIDIC, Komitet ds. Kontraktów powołał specjalną Grupę Zadaniową (TG15) w celu określenia zasad kontraktowych z każdego wzoru kontraktu FIDIC, które FIDIC uważa za nienaruszalne i nietykalne. Zasady te są zwane „Złotymi Zasadami FIDIC” (ZZ). Grupie TG15 polecono również rozważenie i zaproponowanie możliwych sposobów unikania lub co najmniej ograniczenia niewłaściwego stosowania warunków kontraktów FIDIC.

Niniejszy dokument został sporządzony przez TG15 w celu określenia:

- Złotych Zasad FIDIC;
- powodu lub powodów, dla których zasady takie uznano za ZZ; oraz

- wytycznych dotyczących tego, jak użytkownicy winni formułować WS i pozostałe dokumenty kontraktu w oparciu o WO FIDIC tak, by nie naruszać Złotych Zasad FIDIC ani od nich nie odstępować.

WO przygotowane do stosowania w szeregu różnych projektów oraz jurysdykcji z pewnością wymagają uzupełnienia przy zastosowaniu Warunków Szczególnych, które odnoszą się do szczególnych wymagań związanych z lokalizacją Placu Budowy, wyjątkowych cech danego projektu i (zazwyczaj) preferencji Zamawiającego. Może wystąpić konieczność, by takie WS wprowadziły zmiany do WO w celu zapewnienia zgodności z obowiązującymi Przepisami Prawa mającymi zastosowanie do Placu Budowy lub zapewnienia zgodności z prawem właściwym Kontraktu.

O ile zmiany takie zostaną ograniczone do zmian niezbędnych dla konkretnych uwarunkowań Placu Budowy oraz projektu, a preferencje Zamawiającego nie naruszają ZZ, Kontrakt uznaje się za Kontrakt FIDIC.

Zasada swobody zawierania umów oznacza, że strony mogą uzgodnić warunki kontraktu, o ile będzie on zgodny z obowiązującymi przepisami prawa i zasadami powszechnymi. Jednakże, po publikacji ZZ, które określają zasadnicze elementy Kontraktu FIDIC, powoływanie się na kontrakt stosujący WO FIDIC niezgodne z ZZ jako „Kontrakt FIDIC” stanowiłoby wprowadzenie w błąd i byłoby niestosowne.

Grupa TG15 poświęciła swoją uwagę ograniczeniu zakresu zmian wprowadzanych w ramach WS tak, aby powstały Kontrakt był zgodny z ZZ. Grupa nie brała pod uwagę niewłaściwego stosowania WO bez wprowadzonych zmian ani dotychczasowych WO, które są niewłaściwe w określonych okolicznościach, czyli kwestii, których zarządzający kontraktami, w oparciu o stosowne porady prawne, winni unikać.

3 OGÓLNE KWESTIE DOTYCZĄCE ZZ

W celu promowania akceptacji i zrozumienia:

- ZZ określa się na poziomie koncepcyjnym celem ujęcia w nich sedna Kontraktu FIDIC;
- każda ZZ określa pojedynczą, łatwo zrozumiałą i powszechnie akceptowaną kwestię;
- ZZ ograniczono do minimalnej liczby niezbędnej dla zachowania kompletności.

ZZ zapewniają wytyczne w zakresie wprowadzania zmian WO w ramach WS. z definicji, postanowienia Kontraktu oparte na niezmienionych WO są zgodne z ZZ. Jednakże w przypadku błędnego zastosowania takich postanowień, zamierzenie ZZ nie zostanie osiągnięte.

Z wyjątkiem ZZ5, ZZ sformułowano w sposób szeroki, bez odniesień do konkretnej klauzuli WO.

Jeśli postanowienia Kontraktu są zgodne z ZZ, należyte zarządzanie Kontraktem oznacza, że każda Strona wykona swoje obowiązki i będzie mogła skorzystać z praw zawartych w ZZ w trakcie wykonywania Robót. Jeśli Strona nie dysponuje prawami umownymi wynikającymi z Kontraktu w sposób zgodny z ZZ, oznacza to, że Kontrakt nie jest zarządzany we właściwy sposób odpowiadający należytej interpretacji jego warunków. Zatem zarządzanie niezmienionymi postanowieniami WO nie odnosi się do ZZ, lecz jest związane z należyтым stosowaniem właściwie interpretowanych warunków Kontraktu.

U podstaw ZZ leżą następujące kwestie:

- Warunki Kontraktu mają charakter kompleksowy i sprawiedliwy dla obu umawiających się Stron.
- Prawnie uzasadnione interesy obu umawiających się Stron zostały należyście uwzględnione i zrównoważone. Prawnie uzasadnione interesy każdej ze stron obejmują prawo do korzyści płynących z relacji umownej, które zasadniczo uznaje się za uwzględnione w WO. Na przykład, prawnie uzasadnione interesy Zamawiającego

obejmują prawo do obiektu zrealizowanego przy zachowaniu jakości określonej w kontrakcie, w umówionym terminie i za umówioną cenę. Prawnie uzasadnione interesy Wykonawcy obejmują prawo do wykonania Robót w umówiony sposób, w odpowiednim terminie i za terminowo uregulowaną cenę komercyjną.

- Sprawdzone zasady uczciwego i zrównoważonego rozkładu ryzyka/alokacji korzyści między Zamawiającym a Wykonawcą są stosowane zgodnie z postanowieniami WO.
- Żadna ze Stron nie może niewłaściwie wykorzystywać swojej mocy przetargowej.
- Wykonawca/Podwykonawca otrzymuje stosowną i terminową zapłatę zgodnie z Kontraktem w celu utrzymania swoich przepływów środków pieniężnych.
- Zamawiający otrzymuje najlepszy stosunek jakości do ceny.
- Tak dalece jak to możliwe, promuje się współpracę i zaufanie pomiędzy umawiającymi się Stronami, jednocześnie zniechęcając Strony do przyjmowania wrogich postaw, których należy unikać.
- Postanowienia Kontraktu nie są zbyt ciężkie dla którejkolwiek ze Stron.
- Postanowienia Kontraktu można wdrożyć w sposób praktyczny.
- Sporów należy unikać w maksymalnym stopniu, minimalizując ich zakres w chwili ich powstania i skutecznie je rozstrzygać.

4 ZŁOTE ZASADY FIDIC

Poniżej przedstawiono Złote Zasady:

ZZ1: Kompetencje, prawa, obowiązki, funkcje i zakresy odpowiedzialności uczestników kontraktu FIDIC powinny co do zasady odpowiadać Warunkom Ogólnym i wymaganiom projektu.

ZZ2: Warunki Szczególne powinny być zredagowane w sposób klarowny i jednoznaczny

ZZ3: Warunki Szczególne nie mogą być sprzeczne z rozkładem ryzyk / alokacją korzyści przewidzianymi w Warunkach Ogólnych.

ZZ4: Warunki Szczególne powinny określać rozsądny czas na wykonywanie obowiązków kontraktowych.

ZZ5: O ile nie jest to sprzeczne z prawem właściwym Kontraktu, wszelkie spory formalne należy kierować do Komisji Unikania Sporów i Rozjemstwa (lub Komisji Rozjemstwa w Sporach, jeżeli dotyczy) w celu uzyskania tymczasowo wiążącej decyzji jako warunku do skierowania sprawy do arbitrażu.

4.1 ZZ1: Kompetencje, prawa, obowiązki, funkcje i zakresy odpowiedzialności uczestników kontraktu FIDIC powinny co do zasady odpowiadać Warunkom Ogólnym i wymaganiom projektu.

Zgodnie z tą zasadą, role, obowiązki, zobowiązania i prawa Uczestników Kontraktu (tj. wszystkich osób, o których mowa w Kontrakcie – Zamawiającego, Wykonawcy, Inżyniera, Przedstawiciela Zamawiającego, Komisji Unikania Sporów i Rozjemstwa, Podwykonawców itd.) nie ulegają istotnej zmianie względem sposobu, w jaki wyrażono je w WO.

Jednakże, ZZ1 wymaga również, by role, obowiązki, zobowiązania i prawa Uczestników Kontraktu były odpowiednie względem wymagań projektu. Zastrzeżenie to ma zasadnicze znaczenie przy zapewnieniu, że do konkretnych uwarunkowań projektu zostanie dobrany właściwy Kontrakt FIDIC. Na przykład, Wstęp do pierwszego wydania Srebrnej Książki stanowi, że ten wzór kontraktu FIDIC nie jest odpowiedni w sytuacjach, w których występuje brak czasu lub informacji niezbędnych oferentom do przeanalizowania i sprawdzenia Wymagań Zamawiającego lub niezbędnych oferentom do wykonania projektów, przeprowadzenia ocen ryzyka i kosztorysowania. w takich okolicznościach, wybór WO Srebrnej Książki nie byłby właściwy zważywszy na wymagania projektu, a zatem wybór taki nie byłby zgodny z ZZ1.

Poniżej przedstawiono dalsze przykłady właściwego stosowania ZZ1:

- Zamawiający zobowiązuje się dokonać płatności na mocy Kontraktu, niezależnie od ustaleń Zamawiającego w zakresie finansowania.
- Zamawiający jest zobowiązany przedłożyć Wykonawcy stosowne dowody potwierdzające odpowiednie ustalenia w zakresie finansowania.

- W przypadku, gdy Zamawiający nie wywiąże się z obowiązku dokonania płatności, Wykonawcy nie należy pozbawiać praw przysługujących mu na mocy WO, w tym prawa do otrzymywania kwot finansowych z tytułu opóźnień w płatności, a także prawa do zawieszenia i odstąpienia zgodnie z WO.

I na odwrót, poniżej przedstawiono przykłady zmian niezgodnych z ZZ1:

- W ramach kontraktu według Czerwonej Książki lub Żółtej Książki, Inżynier jest zobowiązany do uzyskania zgody Zamawiającego przed dokonaniem uzgodnienia roszczenia Wykonawcy lub przedłużeniem czasu zgodnie z postanowieniami Subklauzuli 3.7 (lub Subklauzuli 3.5 w wydaniu 1999). Zgodnie z definicją zawartą w Kontrakcie FIDIC rolą Inżyniera jest sprawiedliwe określenie uprawnień Wykonawcy zgodnie z warunkami Kontraktu, a Zamawiający nie powinien wywierać wpływu ani sprawować kontroli nad tą kwestią. Jeśli Zamawiający nie zgadza się z określeniem dokonany przez Inżyniera, Kontrakt zapewnia możliwość rozstrzygnięcia takiej kwestii przez Komisję Unikania Sporów i Rozjemstwa.
- Przeniesienie ryzyka z Nieprzewidywalnych warunków fizycznych na Wykonawcę w ramach Kontraktu według Żółtej Książki. Srebrna Książka stanowi odpowiedni wzór kontraktu stosowany w przypadku, gdy Zamawiający nie chce ponosić takiego ryzyka.

4.2 ZZ2: Warunki Szczególne powinny być zredagowane w sposób klarowny i jednoznaczny.

Wymagania wynikające z tej ZZ:

- Udzielone Zamawiającego wyjaśnienia odnoszące się do znaczenia dokumentów przetargowych wraz z odpowiedziami na pytania oferentów zgłoszone w okresie Przetargu powinny być należycie zorganizowane, wewnętrznie spójne i w szczególności odnosić się do dokumentów kontraktowych celem uniknięcia sprzeczności z pozostałymi postanowieniami umownymi. Ponadto, należy zdefiniować ich miejsce w hierarchii dokumentów kontraktowych celem uniknięcia niejasności dotyczących pierwszeństwa dokumentów Kontraktu na podstawie Subklauzuli WS w celu zmiany Subklauzuli 1.5 WO.
- Jeśli chodzi o WS, wszelkie zmiany WO należy wyraźnie oznaczyć poprzez odniesienie do konkretnych numerów Subklauzul. Ponadto, Subklauzule WS muszą wyraźnie wskazywać relację pomiędzy nowo wprowadzonym tekstem, a odpowiadającym mu pierwotnym tekstem Subklauzul WO, np. uzupełnienia tekstu pierwotnego, pominięcie tekstu pierwotnego, zastąpienie tekstu pierwotnego, zmiana tekstu pierwotnego itd.
- Wszelkie umowy i porozumienia między Zamawiającym a Wykonawcą dokonane w okresie Przetargu wymagają

utrwalenia i ujęcia w Kontrakcie w postaci Uzpełnień i powołania w Liście Akceptującym lub Akcie Umowy. Ponadto, należy zdefiniować ich miejsce w hierarchii dokumentów kontraktowych celem uniknięcia niejasności dotyczących pierwszeństwa dokumentów Kontraktu na podstawie Subklauzuli WS w celu zmiany Subklauzuli 1.5 WO.

- Wszelkie skreślenia w WO wymagają zastąpienia przez WS, które regulują ten sam zakres i nie pomijają definicji wszelkich ról, obowiązków, zobowiązań, praw i rozkładu ryzyka ani nie naruszają w inny sposób integralności i spójności WO.

Poniżej przedstawiono przykłady niezgodności z ZZ2:

- Z nielicznymi wyjątkami postanowienie WO skreśla się i zastępuje w WS słowami „nie stosuje się”.
- Nieprzekazanie wyraźnych instrukcji dotyczących sposobu, w jaki Klauzule WS odnoszą się do WO drogą uzupełnienia lub zastąpienia. Na przykład, jeśli treść Subklauzuli WS wprowadza zmiany do Subklauzuli WO, należy wyraźnie podać, że Subklauzula WS zastępuje konkretną część odpowiedniej Subklauzuli WO.
- Zmiany dokonane w Warunkach Kontraktu w trakcie negocjowania Oferty, które udokumentowano jedynie w wiadomościach e-mail przesyłanych między Stronami, przy czym wiadomości te są następnie włączane do listy dokumentów kontraktowych. Jeśli zmiany te nie zostaną ujęte w Warunkach Szczególnych, ze względu na hierarchię dokumentów kontraktowych określoną w Kontraktach FIDIC, postanowienia WO mogą być stosowane przed zmianami zamierzonymi przez Strony.

4.3 ZZ3: Warunki Szczególne nie mogą być sprzeczne z rozkładem ryzyk / alokacją korzyści przewidzianymi w Warunkach Ogólnych.

ZZ3 powiązано blisko z ZZ1, ponieważ istotne zmiany ról, obowiązków, zobowiązań i praw określonych w WO nieuchronnie zmieniają uczciwy i zrównoważony rozkład ryzyka/alokację korzyści.

Poniżej przedstawiono przykłady właściwego stosowania ZZ3:

- Zobowiązanie Wykonawcy do zaprojektowania niewielkich części Robót w ramach kontraktu zawieranego zgodnie z Czerwoną lub Różową Książką.
- W Czerwonej Książce Wykonawca nie jest zobowiązany do przeprowadzenia pełnej weryfikacji projektu sporządzonego przez Zamawiającego, a odpowiedzialność za taki projekt spoczywa na Zamawiającym.
- Zamawiający jest zobowiązany udostępnić Wykonawcy, przed Datą Odniesienia, wszystkie odnośne dane znajdujące się w posiadaniu Zamawiającego, a dotyczące warunków podpowierzchniowych

i hydrologicznych na Placu Budowy. Postanowienia Czerwonej, Różowej i Żółtej Książki stanowią, że Zamawiający odpowiada za prawidłowość i kompletność wszystkich takich danych, a Wykonawca odpowiada za właściwą interpretację takich danych.

- Zamawiający zobowiązuje się zapewnić obiekty magazynowe dla Wykonawcy poza Placem Budowy.
- Obowiązek Wykonawcy w zakresie udostępnienia Inżynierowi danych na potrzeby sporządzenia szczegółowego harmonogramu opartego na zasobach, w określonym formacie, jako warunek wstępny wystawienia Przejściowego Świadczenia Płatności.

Poniżej przedstawiono przykłady Warunków Kontraktu niezgodnych z ZZ3:

- Zobowiązanie Wykonawcy do zaprojektowania większości Robót w ramach kontraktu zawieranego zgodnie z Czerwoną lub Różową Książką.
- Przyjęcie przez Wykonawcę ryzyka Nieprzewidywalnych warunków fizycznych na mocy Czerwonej, Różowej lub Żółtej Książki.
- Brak odpowiedzialności Wykonawcy za Roboty wykonane przez jego Podwykonawców.
- Pominięcie uprawnień Wykonawcy do uzyskania rekompensaty na podstawie Subklauzuli 2.1 [*Prawo dostępu do Placu Budowy*] w Czerwonej, Żółtej lub Srebrnej Książce w przypadku, gdy po stronie Wykonawcy wystąpi opóźnienie lub Wykonawca poniesie Koszt w wyniku niewykonania obowiązków przez Zamawiającego w zakresie zapewnienia prawa dostępu i posiadania wszystkich części Placu Budowy w terminie przewidzianym w Kontrakcie.

4.4 ZZ4: Warunki Szczególne powinny określać rozsądny czas na wykonywanie obowiązków kontraktowych.

ZZ4 stanowi, że w WS nie dopuszcza się nadmiernego skrócenia ani przedłużenia czasu trwania czynności zdefiniowanych w WO, chyba że czas taki zostanie określony wyrażeniem „o ile strony nie postanowią inaczej” lub podobnym wyrażeniem zawartym w WO. Uregulowanie takie jest spójne z zasadą uczciwego i zrównoważonego rozkładu ryzyka/alokacji korzyści zawartą w ZZ3.

Każdy termin podany w WO jest terminem, który zdaniem FIDIC, na podstawie doświadczenia FIDIC, jest terminem odpowiednim dla określonej sprawy, której termin ten dotyczy. Zatem nawet jeśli taki termin zostanie określony wyrażeniem „lub w inny uzgodniony sposób” bądź podobnym wyrażeniem i zmieniony w WS dla danego projektu, musi to być zmiana uzasadniona. Ponadto, zmieniony termin musi być odpowiednio długi i proporcjonalny dla wykonania odpowiadającego mu obowiązku.

4 ZŁOTE ZASADY FIDIC

Nawet w sytuacjach, w których WO stanowią, że terminy mogą ulec zmianie za porozumieniem stron, WS nie mogą określać nierealnych terminów narzucających nieracjonalne warunki dla umawiającej się Strony w zakresie korzystania z jej praw lub wykonania jej obowiązków. Uregulowanie takie jest również spójne z zasadą uczciwego i zrównoważonego rozkładu ryzyka/alokacji korzyści zawartą w ZZ3.

Poniżej przedstawiono przykłady postanowień WS, które byłyby spójne z ZZ4:

- W Różowej Księżce – zmiana okresu, w którym Inżynier jest zobowiązany przedłożyć określenie na 56 dni.
- W Czerwonej i Żółtej Księżce – Data Rozpoczęcia nastąpi w ciągu 60 dni, a nie 42 dni, od otrzymania Listu Akceptującego przez Wykonawcę.
- Prawo Wykonawcy do zawieszenia pracy (lub zmniejszenia jej tempa) jest skuteczne za 3-miesięcznym (zamiast 21-dniowym) zawiadomieniem Zamawiającego.

4.5 ZZ5: o ile nie jest to sprzeczne z prawem właściwym Kontraktu, wszelkie spory formalne należy kierować do Komisji Unikania Sporów i Rozjemstwa (lub Komisji Rozjemstwa w Sporach, jeżeli dotyczy) w celu uzyskania tymczasowo wiążącej decyzji jako warunku do skierowania sprawy do arbitrażu.

Jest to jedyna ZZ, którą można wyrazić w sposób jasno sprecyzowany: jeśli Kontrakt przewiduje kierowanie spraw do Komisji Unikania Sporów i Rozjemstwa (KUSiR) lub Komisji Rozjemstwa w Sporach (KRS), wówczas jest on zgodny z ZZ5, jeśli pozwala na to obowiązujące Prawo. Jeśli nie przewidziano udziału Komisji Unikania Sporów i Rozjemstwa lub Komisji Rozjemstwa w Sporach, Kontrakt nie jest zgodny z ZZ5.

Jednakże konieczne jest również spełnienie wymagania ZZ1, ponieważ role i odpowiedzialność Komisji Rozjemstwa w Sporach wynikające z Kontraktu muszą umożliwiać Komisji wykonywanie jej funkcji.

Poniżej przedstawiono przykłady zmian WS stosowane do WO w sposób spójny z ZZ5:

- Decyzja wydana przez KUSiR/KRS ma charakter ostateczny w przypadku sporów o wartości niższej niż określona.
- Zezwolenie KUSiR/KRS na wprowadzenie poprawki do wydanej decyzji w celu skorygowania błędów obliczeniowego.

Następujące zmiany Warunków Kontraktu są niezgodne z ZZ5:

- Skreślenie wszystkich klauzul WO odnoszących się do KUSiR/ KRS.
- Ograniczenie zakresu sporów, które można kierować do KUSiR/KRS w celu wyłączenia danych określeń dokonanych przez Inżyniera.

5.1 ZZ1: Kompetencje, prawa, obowiązki, funkcje i zakresy odpowiedzialności uczestników kontraktu FIDIC powinny co do zasady odpowiadać Warunkom Ogólnym i wymaganiom projektu.

Wszyscy Uczestnicy Kontraktu posiadają wyraźnie określone role, obowiązki i zobowiązania, co umożliwia skuteczne stosowanie i należyte funkcjonowanie Kontraktu. w parze z tymi rolami, obowiązkami i zobowiązaniami idą prawa zdefiniowane w Kontrakcie.

Rozdział konkretnych ról, obowiązków i zobowiązań na poszczególnych Uczestników Kontraktu w ramach Kontraktu FIDIC uległ wielu zmianom na przestrzeni czasu i sprawdził w dłuższym okresie. z doświadczenia wynika, że rozdział taki jest spójny z szeroko akceptowanym i rozumianym stosowaniem w wymiarze międzynarodowym. Ponadto, rozdział ten zapewnia Uczestnikom Kontraktu optymalne możliwości w zakresie realizacji projektu spełniającego racjonalne oczekiwania Stron co do wykonania.

Realizacja dużego, wielobranżowego projektu budowlanego wymaga złożonej interakcji między wszystkimi Uczestnikami Kontraktu. Każdy z nich ma przypisane własne role, obowiązki i zobowiązania, które łączą się z rolami, obowiązkami i zobowiązaniami pozostałych Uczestników Kontraktu. FIDIC uważa, że role, obowiązki i zobowiązania zdefiniowane w Kontrakcie FIDIC są najbardziej odpowiednie w celu zapewnienia skutecznej realizacji obowiązków umownych i optymalnie odpowiadają umiejętnościom i wiedzy specjalistycznej oczekiwanej od poszczególnych Uczestników Kontraktu i przez nich stosowanej.

Kontrakt FIDIC opiera się na założeniu, że Zamawiający i Wykonawca podejmują swoje role, obowiązki i zobowiązania i dysponują prawami w formie zdefiniowanej w WO. w przypadku Zamawiającego obejmuje to, na przykład, zapewnienie dostępu i posiadania Placu Budowy w umówionym czasie i dokonanie zapłaty na rzecz Wykonawcy. w przypadku Wykonawcy obejmuje to, na przykład, wykonanie i ukończenie Robót zgodnie z Kontraktem oraz usunięcie wad w Okresie Zgłaszania Wad.

Role, obowiązki i zobowiązania pozostałych Uczestników Kontraktu w postaci zdefiniowanej w WO są równe istotne przy skutecznej realizacji celów umownych. Zatem w przypadku Czerwonej, Różowej i Żółtej Książki, wymagane jest wyznaczenie Inżyniera dysponującego odpowiednimi uprawnieniami, kompetencjami i zasobami niezbędnymi do pełnienia roli Inżyniera oraz wykonywanie przez Inżyniera jego obowiązków i zobowiązań zdefiniowanych w Kontrakcie. Ponadto Inżynier musi korzystać z przysługujących mu uprawnień umownych i dokonywać rzetelnych określeń zgodnie z Kontraktem, biorąc pod uwagę wszystkie odnośne okoliczności. Oznacza to, że Inżynier nie może dokonywać określeń odpowiadających wyłącznie interesom Zamawiającego bez należytego uwzględnienia praw i uprawnień przysługujących Wykonawcy na mocy Kontraktu.

Podobnie w przypadku Srebrnej Książki Przedstawiciel Zamawiającego (jeśli został wyznaczony) musi dysponować odpowiednimi uprawnieniami do wykonywania swojej roli i wykonywać ją w sposób umożliwiający Wykonawcy korzystanie z jego umownych praw.

5.2 ZZ2: Warunki Szczególne powinny być zredagowane w sposób klarowny i jednoznaczny.

WO FIDIC są kompleksowo sformułowane i poddawane procesowi niezależnej weryfikacji co pozwala zapewnić, że są one jasne, spójne i jednoznaczne. Jasne i jednoznaczne sformułowanie ma zasadnicze znaczenie, gdyż pozwala wszystkim Uczestnikom Kontraktu zrozumieć ich role i obowiązki, dzięki czemu mogą oni wykonać swoje obowiązki i skorzystać z przysługujących im praw.

Warunki Kontraktu FIDIC obejmują WO i WS, które zawierają wszelkie uzupełnienia i zmiany WO. Kontrakt FIDIC jest sformułowany jasno i jednoznacznie tylko wtedy, gdy WS zostały sformułowane jasno i jednoznacznie i funkcjonują wraz z WO oraz Załącznikiem do Oferty/Danymi Kontraktowymi.

5.3 ZZ3: Warunki Szczególne nie mogą być sprzeczne z rozkładem ryzyk / alokacją korzyści przewidzianymi w Warunkach Ogólnych.

W trakcie definiowania ról, obowiązków, zobowiązań i praw, w kontrakcie dokonuje się rozkładu ryzyka na rzecz jednej lub obu umawiających się Stron, w sposób wyraźny lub dorozumiany.

Rozkład ryzyka/alokacja korzyści dokonana w sposób uczciwy i zrównoważony jest powszechnie akceptowaną jako najbardziej odpowiednią podstawą sporządzania kontraktów na roboty budowlane pozwalająca zminimalizować ewentualne ryzyko powstania sporów, zwiększyć prawdopodobieństwo osiągnięcia pozytywnego wyniku projektu i utrzymania rozsądnej i optymalnej Ceny Kontraktowej. Jest to podstawowa zasada, na której opierają się Kontrakty FIDIC.

Zasady Abrahamsona, dobrze znane prawnikom specjalizującym się w branży budowlanej, powszechnie uznaje się za podstawę „zrównoważonego” lub „uczciwego” rozkładu ryzyka/alokacji korzyści. Zasady te, dopracowane przez Dr Naela Bunni, stanowią, że rozkład ryzyka na Strony Umowy winien wynikać z odpowiedzi na następujące pytania:

- Która ze stron może najlepiej kontrolować dane ryzyko lub związane z nim konsekwencje?
- Która ze stron może najlepiej przewidzieć dane ryzyko?
- Która ze stron może najlepiej ponieść dane ryzyko? oraz
- Która ze Stron najwięcej skorzysta lub straci w przypadku materializacji ryzyka?

5.4 ZZ4: Wszelkie terminy wyznaczone w Kontrakcie dla wykonania obowiązków poszczególnych Uczestników Kontraktu muszą być odpowiednio długie.

Terminy określone w WO wynikają z konsensusu wypracowanego wśród międzynarodowej społeczności branży budowlanej zapewniającego odpowiednią równowagę między interesami Uczestnika Kontraktu zobowiązanego do wykonania obowiązku, a interesami Strony, której prawa zależą od wykonania tego obowiązku. FIDIC uważa, że są to odpowiednio długie terminy w odniesieniu do spraw, których dotyczą, lecz bez zbędnej zwłoki.

W wyniku skrócenia terminów przewidzianych w WO Uczestnik Kontraktu może dysponować niedostatecznym czasem na należyte wykonanie jego obowiązków i skorzystanie z przysługujących mu praw. Wcześniejsze uruchomienie okresu przedawnienia, niż przewidziano w WO stanowi jedną z konsekwencji skrócenia terminów.

Z drugiej strony, istotne wydłużenie takich terminów może negatywnie wpłynąć na prawa i uprawnienia Strony, na rzecz której wykonywane są obowiązki. Na przykład, dłuższy termin wydania świadectwa płatności negatywnie wpłynie na przepływy środków pieniężnych Wykonawcy.

W wielu postanowieniach WO Strony zachęca się do zmiany „domyślnych” terminów za porozumieniem stron, korzystając ze sformułowań takich, jak „o ile strony nie postanowią inaczej” lub podobnych sformułowań. Terminy takie uznaje się za ustalone na drodze negocjacji, jeśli jest to konieczne, przy jednoczesnym zapewnieniu opcji domyślnej, za jaką uznaje się termin odpowiednio długi.

5.5 ZZ5: o ile nie jest to sprzeczne z prawem właściwym Kontraktu, wszelkie spory formalne należy kierować do Komisji Unikania Sporów i Rozjemstwa (lub Komisji Rozjemstwa w Sporach, jeżeli dotyczy) w celu uzyskania tymczasowo wiążącej decyzji jako warunku do skierowania sprawy do arbitrażu.

Komisja Unikania Sporów i Rozjemstwa (KUSiR)/ Komisja Rozjemstwa w Sporach (KRS) (zwana w Różowej Książce Komisją Rozjemczą) powstała jako istotny mechanizm zapewniający Stronom procedurę rozwiązywania sporów (co najmniej tymczasowo) po znacznie niższym koszcie i w krótszym czasie, niż ma to miejsce w przypadku postępowania arbitrażowego. Komisja rozwiązuje powstałe konflikty interesów, w przypadku których Inżynier (zaangażowany i opłacony przez Zamawiającego) nie tylko określił uprawnienia Wykonawcy wynikające z Kontraktu, lecz również dysponował uprawnieniami do rozwiązywania sporów poprzez wydanie decyzji co do tego, czy dokonane przez niego określenie było prawidłowe.

Procedura KUSiR/KRS przewiduje udział niezależnej strony trzeciej, która promuje rozwiązywanie sporów na wczesnym etapie, co umożliwia realizację Projektu bez zbędnych zakłóceń i przyczynia się do utrzymania należytej komunikacji między umawiającymi się Stronami. Ponadto, KUSiR lub stała KRS (o której mowa w Czerwonej Książce 1999 i Różowej Książce 2010) może udzielić Stronom pomocy w zakresie unikania sporów.

Jeśli jedna ze Stron nie jest usatysfakcjonowana z decyzji podjętej przez KUSiR/KRS, może wystawić Powiadomienie o Niezadowoleniu i uruchomić postępowanie po upływie okresu przewidzianego na załatwienie polubowne. Jednakże, postępowanie arbitrażowe można opóźnić do czasu ukończenia projektu, by nie przeszkadzać personelowi projektowemu w realizacji projektu. W międzyczasie, Strony podejmują decyzję przewidującą tymczasowe rozstrzygnięcie sporu.

FIDIC stoi na stanowisku, iż dostępność niezależnej i bezstronnej KUSiR lub KRS (tymczasowo) rozwiązującej spory ma zasadnicze znaczenie przy realizacji uczciwego i zrównoważonego Kontraktu, o ile pozwala na to obowiązujące Prawo. KUSiR lub KRS może rozwiązywać spory w czasie rzeczywistym, co pozwala Stronom zaplanować przyszłe działania w oparciu o uzasadnioną decyzję podjętą przez doświadczonych, niezależnych i bezstronnych osób zaznajomionych z realizacją projektów i zarządzaniem kontraktami na roboty budowlane.

Ponadto, KUSiR lub stała KRS może udzielić istotnej pomocy przy unikaniu sporów, pomagając Stronom przy nieformalnym rozwiązywaniu sporów zanim przekształcą się one w spory formalne.

6 WYTYCZNE w ZAKRESIE FORMUŁOWANIA WS

Nieznaczone uzupełnienia lub zmiany gramatyczne sformułowania Subklauzuli WO niezmiennie zamierzenia nie stanowią naruszenia ZZ. Jednakże takie zmiany natury kosmetycznej winny być dokonywane jedynie z uzasadnionych przyczyn.

W WS, zmiany WO wymagane w celu zapewnienia zgodności z obowiązującym Prawem są spójne z postanowieniami Subklauzuli 1.13 WO [Zgodność z Prawem] (Subklauzula 1.12 w Srebrnej Książce 2017), a ich umieszczenie w Kontrakcie jest niezbędne i właściwe, aby należycie wyrazić obowiązki prawne i umowne Stron. Zmiany takie nie stanowią naruszenia ZZ.

Zasada swobody zawierania umów zasadniczo umożliwia Stronom wybór prawa właściwego Kontraktu. Zmiany WO celem zapewnienia spójności z prawem właściwym Kontraktu nie stanowią naruszenia ZZ; są one właściwe i niezbędne, by zapewnić, że warunki Kontraktu zostały wyrażone tak, jak byłyby interpretowane przez sąd arbitrażowy.

Jedno z następujących wyrażen stosowanych w WO zasadniczo wskazuje, że można je stosownie zmienić w oparciu o WS bez sprzeczności z ZZ:

- „lub w taki inny sposób jaki został uzgodniony”
- „jeżeli nie jest inaczej uzgodnione”
- „O ile strony nie postanowią inaczej”
- „Jeśli nie zostało uzgodnione inaczej przez obydwie Strony”
- „Jeżeli nie jest inaczej podane w Warunkach Szczególnych”
- „Oprócz sytuacji, gdy jest podane inaczej w niniejszych Warunkach”
- „Jeżeli nie jest inaczej podane w Kontrakcie” (co może odnosić się do Warunków Szczególnych, Wymagań Zamawiającego, Specyfikacji lub Załącznika do Oferty/Danych Kontraktowych).

Sporządzając dokumenty „techniczne”, należy pamiętać, by dokumenty takie nie definiowały ponownie obowiązków, praw, zobowiązań, ról i odpowiedzialności Uczestników Kontraktu w sposób niespójny z WO i zmianami wprowadzonymi przez WS. Na przykład, Inżynier posiada rolę wyraźnie zdefiniowaną w Czerwonej, Różowej i Żółtej Książce w zakresie dokonywania określeń wymaganych na mocy Kontraktu, po konsultacji ze Stronami. Zobowiązanie Inżyniera w Kontrakcie do uzyskania zgody Zamawiającego przed wydaniem określenia zgodnie z Subklauzulą 3.7 [Uzgodnienie lub określenie] (3.5 w wydaniach 1999) stanowiłoby naruszenie ZZ1.

Wymagania projektu obejmują obowiązujące Prawo dla wykonania Robót, a także obowiązujące Prawo w odniesieniu do praw i obowiązków Uczestników Kontraktu na mocy prawa właściwego. Zmiany WS mające na celu zapewnienie

zgodności Kontraktu z obowiązującym Prawem i prawem właściwym Kontraktu są właściwe i niezbędne i nie są sprzeczne z ZZ1.

ZZ2 wymaga, między innymi, by każdy z dokumentów stanowiących Kontrakt zapewniał spójną i kompleksową całość, nie pokrywał się z innymi dokumentami i był wolny od niespójności. Treść każdego dokumentu kontraktowego winna ograniczać się do jego zakresu w zasadniczym znaczeniu. Dokumentem właściwym w zakresie zmiany WO są WS; kwestie „kontraktowe” wyszczególnione w WO nie powinny być zmieniane w pozostałych dokumentach takich, jak Wymagania Zamawiającego lub Specyfikacja.

Treść dokumentów „technicznych” takich, jak Wymagania Zamawiającego, cel i zakres Robót, rysunki lub Specyfikacje winna ograniczać się do kwestii technicznych, w sposób spójny z postanowieniami WO zmienionymi przy użyciu WS.

ZZ3 stanowi zasadniczą zasadę, którą należy uwzględnić przy każdej zmianie WO wprowadzonej w WS. Miarą przy formułowaniu postanowień wprowadzających zmiany do ról, obowiązków lub zobowiązań zdefiniowanych w WO jest ocena, czy ryzyko jest przypisywane Stronie, która jest w stanie je kontrolować i ponosić konsekwencje materializacji ewentualnego ryzyka. w takim przypadku zmiana jest zgodna z ZZ3.

Przestrzegając ZZ4 w odniesieniu do zapewnienia Uczestnikom Kontraktu odpowiedniego czasu na wykonanie obowiązków i skorzystanie z praw należy uwzględnić dwie alternatywne kwestie:

- „Stałe” ramy czasowe (tj. ramy, które nie są określone wyrażeniem takim jak „o ile strony nie postanowią inaczej” lub jego wariantem) nie powinny podlegać istotnym zmianom względem wartości podanych w WO.
- „Domyślne” ramy czasowe (tj. ramy, które są określone wyrażeniem takim jak „o ile strony nie postanowią inaczej” lub jego wariantem) w przypadku zmiany nie powinny być zbyt krótkie ani zbyt długie. Ramy czasowe są zbyt krótkie, jeśli nie przewidują odpowiedniego czasu dla Uczestnika Kontraktu na należyte wykonanie obowiązków lub skorzystanie z praw; z kolei ramy czasowe są zbyt długie, jeśli istotnie wpływają na możliwość Strony do korzystania z jej praw, takich jak prawo Wykonawcy do zawieszenia lub zakończenia Robót.

ZZ5 wymaga, aby Kontrakt przewidywał obecność KUSiR (lub KRS) wydającej tymczasowo wiążącą decyzję w kwestii sporu formalnego, jako warunku do skierowania sporu do arbitrażu. Zgodność z ZZ5 (i ZZ1) wymaga zachowania klauzul WO odnoszących się do roli i funkcjonowania KUSiR/KRS, bez wprowadzania istotnych zmian do jej roli, obowiązków, zobowiązań i praw zdefiniowanych w WO.

7 GRUPA ZADANIOWA FIDIC TG15

Pan Husni Madi (Jordania) – Lider Zespołu

Dr Donald Charrett (Australia) – Główny Autor

Pan Axel Jaeger (Niemcy) – Członek

Dr Rafał Morek (Polska) – Członek

Pan Kaj Möller (Szwecja) – rzecznik Komitetu ds. Kontraktów

czerwiec 2019 r.